

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 23Sa/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4017200471
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Kálnayová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4017200471.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobkyni: G.. G. L., bytom U. Q., C. XX, zastúpená: JUDr. Cimrák s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova 7, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa - ústredie v Bratislave, Bratislava, Ul. 29. augusta 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 37422-2/2017-BA zo dňa 18. 05. 2017, sudkyňou JUDr. Danou Kálnayovou, takto

rozhodol:

Krajský súd žalobu zamietla.

Krajský súd žalovanej nepriznáva právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I.

1. Rozhodnutím č. 37422-2/2017-BA zo dňa 18. 05. 2017, žalovaná zamietla odvolanie žalobkyne a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky č. 37311-1/2016-NZ zo dňa 19. 10. 2016 vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia zamietla v celom rozsahu a potvrdzuje napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Nové Zámky.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že Sociálna poisťovňa, pobočka Nové Zámky ako I. stupňový správny orgán rozhodnutím zo dňa 19. 10. 2016, rozhodol vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne ako samostatne zárobkovo činnnej osoby k 31. 12. 2010, pretože žalobkyňa bola aj po 31. 01. 2009 povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnnou osobou, pretože splnila zákonom stanovené podmienky pre vznik a trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, t.j. mala právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby.

3. Žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote podala proti rozhodnutiu I. stupňového správneho orgánu odvolanie, v ktorom namietala nesprávnosť vydaného rozhodnutia. Poukazovala na to, že dňa 03. 02. 2009 sa registračným listom odhlásila z nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia dňom 31. 01. 2009, kedy jej zaniklo oprávnenie poskytovať lekársku starostlivosť v neštátnom zdravotníckom zariadení ako SZČO. Na základe rozhodnutia Nitrianskeho samosprávneho kraja zo dňa 16. 01. 2009 č. CS 20/2009 jej bolo zrušené dňom 31. 01. 2009 povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení všeobecné lekárstvo a na základe rozhodnutia Nitrianskeho samosprávneho kraja bolo rozhodnuté, že dňom 01. 02. 2009 bolo povolené vykonávať lekársku starostlivosť spoločnosti VIMAMED s.r.o. so sídlom Nové Zámky, Jelenia 26, ktorej je konateľkou, a v tejto obchodnej spoločnosti je odborným garantom. Od 01. 02. 2009 sa stala riadnym zamestnancom tejto spoločnosti, kde pracovný pomer trvá naďalej.

O zrušenie povolenia ako fyzická osoba požiadala z dôvodu, že mala záujem poskytovať zdravotnú starostlivosť prostredníctvom právnickej osoby, obchodnej spoločnosti VIMAMED s.r.o. od 01. 02. 2009 a od tohto obdobia nemala žiaden príjem ako SZČO.

Nestotožňuje sa s názorom žalovanej, že keď SZČO lekár má platnú licenciu L1A, lekárovi povinné sociálne poistenie trvá, resp. vzniká.

Nestotožňuje sa i s názorom žalovanej, že podaním registračného listu odhlášky z poistenia s dátumom zániku 31. 01. 2009 jej nezaniklo poistenie, a to ani nevyplýva z napadnutého rozhodnutia dôvod, prečo jej dátumu 31. 01. 2009 nezaniklo poistenie, ale až k dátumu 31. 12. 2010, kedy už vonkoncom SZČO nevykonávala. Poukázala na tú skutočnosť, že samotná existencia licencie na výkon zdravotníckej praxe bez splnenia aj ďalších podmienok nemôže spĺňať status SZČO. Rozhodnutia považuje za absolútne nepreskúmateľné pre absolútny nedostatok dôvodov, ktorý vyplýva z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci ale aj prečo, že žalovaná s niekoľkoročným odstupom rieši situáciu, ku ktorej došlo pred rokmi, a to viac ako necitlivým spôsobom porušujúcim jej ústavné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom a k veci samotnej ešte pred vydaním rozhodnutia v administratívnom konaní. Žiadala rozhodnutie I. stupňového správneho orgánu zrušiť.

4. Na základe podaného odvolania žalovaná ako odvolací orgán preskúmala napadnuté rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Nové Zámky a dospela k záveru, že rozhodnutie je vecne správne a v súlade so zákonom.

5. Podľa § 5 písm. c/ zákona č. 310/2006 Z. z. účinného od 01. 08. 2006 do 31. 12. 2010, samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 14 ods. 1 písm. b/ zákona č. 555/2007 Z. z., účinnom od 01. 01. 2008 do 31. 12. 2010, povinne nemocensky poistená je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním s inou samostatne zárobkovo činnou osobou, nie je vyšší ako 12 násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10.

Podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia zákona č. 555/2007 Z. z., účinného od 01. 01. 2008 do 31. 12. 2010 je upravené ustanovenie § 138 ods. 9.

Podľa § 5 zákona, v znení zákona č. 543/2010 Z. z., účinnom od 01. 01. 2011 SZČO podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov veku a je registrovaná podľa osobitného predpisu v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a ods. 3, okrem fyzickej osoby, ktorá má podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

Podľa § 15 ods. 1 písm. b/ zákona č. 310/2006 Z.z., účinnom od 01. 01. 2008, povinne dôchodkovo poistená je SZČO, ktorá je povinne nemocensky poistená.

6. Podľa § 21 ods. 1 zákona účinného od 01. 01. 2008 do 31. 12. 2010, povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie SZČO vzniká od 1. júla kal. roka nasledujúceho po kal. roku, za ktorý je príjem z podnikania a z inej SZČO podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 a zaniká 30. júna kal. roka, nasledujúceho po kal. roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu, alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12. násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak SZČO dosiahne zákonom ustanovenú hranicu príjmu z podnikania a z inej SZČO (príjem uvedený v § 6 ods. 1, 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, t.j. príjem bez odpočítania daňových výdavkov preukázateľne vynaložených na dosiahnutie a zabezpečenie a udržanie príjmu), vznikne jej povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie a stáva sa platiteľom poistného.

7. Podľa údajov Finančného riaditeľstva SR bolo zistené, že príjem za roky 2007, 2008 a 2009 bol vyšší ako zákonom stanovená hranica príjmu 97.000,- Sk.

8. Prvostupňový správny orgán na základe údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou kontrolou zistil, že účastníčka konania je držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe od 10. 10. 2005. Táto licencia zakladá status SZČO na účely sociálneho poistenia, a preto sa naďalej považuje za samostatne zárobkovo činnú osobu, a preto jej nezaniklo k 31. 01. 2009 povinné nemocenské a dôchodkové poistenie ale zaniklo dňa 31. 12. 2010.

9. Sociálna poisťovňa, pobočka Nové Zámky prijala dňa 02. 02. 2009 registračný list fyzickej osoby - odhlášku, v ktorom účastníčka konania uviedla, ako dátum zániku poistenia 31. 01. 2009, avšak neuviedla pobočke všetky skutočnosti relevantné pre posúdenie, či jej ako samostatne zárobkovo činnnej osobe v tento deň skutočne zaniklo povinné nemocenské poistenie.

10. Slovenská lekárska komora vydala dňa 10. 10. 2005 účastníčke konania licenciu č. L1A/NR/0565/05 na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov v odbore všeobecné lekárstvo. V prípade ak SZČO - lekár, má platnú licenciu L1A (bez ohľadu na skutočnosť, či ju aktívne využíva) a v rozhodujúcom období má príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti vyšší ako je zákonom stanovená hranica SZČO - lekárovi, povinné sociálne poistenie pokračuje.

Žalobkyňa bola aj po 31. 01. 2009 povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou SZČO, pretože splnila zákonom stanovené podmienky pre vznik a trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, t.j. mala právne postavenie SZČO a dosiahla zákonom ustanovenú hranicu príjmu za rok 2007, 2008 a 2009. Účastníčka konania ako SZČO aj v období od 31. 01. 2009 splnila podmienky pre vznik a trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Z dôvodu nesprávne podaného registračného listu fyzickej osoby - odhlášky s dátumom zániku poistenia 31. 01. 2009 Sociálna poisťovňa, pobočka Nové Zámky rozhodnutím č. 37311-1/2016-NZ zo dňa 19. 10. 2016, ktorá rozhodla, že žalobkyňa ako SZČO nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. 01. 2009 ale zaniklo dňa 31. 12. 2010. Zákon v znení neskorších predpisov umožňuje súbeh právneho postavenia zamestnanca s právnym postavením povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej SZČO. Ak je fyzická osoba súčasne zamestnancom a povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou SZČO, poistné za ňu ako zamestnanca odvádza zamestnávateľ a poistné ako SZČO je povinná odvádzať sama za seba. Zákon v znení neskorších predpisov však upravuje úhrn vymeriavacích základov, t.j. tzv. „maximálny mesačný vymeriavací základ“. Ak by úhrn vymeriavacích základov za niektorý mesiac, resp. mesiace bol vyšší ako suma ustanovená zákonom zo súm, ktoré by presiahli tzv. maximálny mesačný vymeriavací základ by sa poistné neodvádzalo.

11. Žalobkyňa v období od 01. 02. 2009 je zamestnancom a konateľom spoločnosti VIMAMED s.r.o.
II.

12. Žalobkyňa podala žalobu, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, a domáhala sa zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného č. 37422-2/2017-BA zo dňa 18. 05. 2017 ako aj prvostupňového rozhodnutia pobočky Nové Zámky zo dňa 19. 10. 2016 č. 37311-1/2016-NZ. Žalobkyňa uviedla v žalobe, že týmito rozhodnutiami bola ukrátená na svojich právach, pretože jej povinné nemocenské a dôchodkové poistenie zaniklo k 31. 01. 2009, pretože samotná existencia licencie na výkon zdravotníckeho povolania neumožňuje reálny výkon tohto povolania, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť. Zrušením povolenia prestala poskytovať zdravotnú starostlivosť ako fyzická osoba, t.j. dátumom odhlášky 31. 01. 2009 a od 01. 02. 2009 došlo k novému poskytovaniu zdravotnej starostlivosti formou s.r.o. kde je konateľkou a zamestnankyňou. Poukázala na nález Ústavného súdu SR č. 17/2013 sp. zn. II. ÚSS SR č. 426/2012 zo dňa 21. 02. 2013, ktorý uviedol, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné prvotne vychádzať z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca, sa musí z neho odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR totiž neznamená výlučnú a bez podmienenú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy SR nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona. Túto úvahu ústavný súd podporil aj ďalším konaním zákonodarcu, ktorý novelou upravil ustanovenie § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, ktorý výslovne stanovil a spresnil podmienky zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia SZČO, teda výslovne stanovil, že poistenie zaniká vždy dňom, od ktorého fyzická osoba nie je oprávnená na výkon alebo prevádzkovanie činnosti. Žalobkyňa ďalej uvádzala, že v r. 2009 mala príjem aj zo zamestnania a nielen ako SZČO. Žalovaná vo svojom rozhodnutí neuviedla, z akého konkrétneho príjmu vychádzala pri svojom rozhodnutí, a preto je toto rozhodnutie nepreskúmateľné. Taktiež nevyplýva z tohto rozhodnutia ani skutočnosť, z akého podnetu bolo rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu vydané v r. 2016, keď k zániku poistného ako SZČO došlo odhláškou k 31. 01. 2009. Poukázala na to, že žalobkyňa nikdy nemala úmysel žalovanú krátiť na odvodoch, vždy si riadne plnila svoje povinnosti a po 31. 01. 2009 reálne nevykonávala a ani nemohla vykonávať činnosť SZČO.

III.

13. Žalovaná na základe výzvy súdu podala dňa 24. 10. 2017 písomné vyjadrenie, v ktorom žiadala žalobu zamietnuť. Poukázala na to, že pre účely sociálneho poistenia sa za samostatne zárobkovo činné osoby považujú fyzické osoby vymedzené podľa ust. § 5 zákona č. 461/2003 Z.z. do 31. 12. 2010 je skutočnosťou rozhodujúcou pre nadobudnutie právneho postavenia SZČO na účely sociálneho poistenia, výkon určenej činnosti alebo udelenie oprávnenia na výkon takejto určenej činnosti. Ak fyzická osoba spĺňa právnu kvalifikáciu SZČO, t. j. ak má oprávnenie prevádzkovať živnosť, má oprávnenie vykonávať činnosti podľa osobitného predpisu, okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, nadobúda táto fyzická osoba v zmysle právnej úpravy účinnej do 31. 12. 2010 status SZČO. Za osobitný predpis sa v tejto súvislosti s posudzovaním statusu SZČO považuje aj zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotníckej starostlivosti v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti fyzickými osobami alebo právnickými osobami. Povolenia prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia vydáva Ministerstvo zdravotníctva SR alebo v rámci preneseného výkonu štátnej správy samosprávny kraj, ktorý má formu rozhodnutia a príslušný orgán vydá povolenie fyzickej osobe, ak

a/ má licenciu na výkon zdravotníckeho povolenia, tzv. licencia L1B,

b/ má vo vlastníctve alebo v nájme priestory, kde sa bude zdravotná starostlivosť poskytovať,

c/ priestory podľa písm. b/ spĺňajú požiadavky ochrany zdravia.

Zdravotníckemu pracovníkovi v povolani lekárom vydáva licencie Slovenská lekárska komora, pričom zákon č. 578/2004 rozpoznáva 4 typy licencií, tzv. licencia L1A, licencia na výkon zdravotníckeho povolania, tzv. licencia L1B, licencia na výkon činnosti odborného zástupcu, licencia L1C, licencia na výkon lekárskej posudkovej činnosti a licencia L1D.

Podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, účinnom do 31. 12. 2010 sa za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktoré zakladá fyzickej osobe status samostatne zárobkovo činné osoby pre účely sociálneho poistenia považuje povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia alebo povolenie vydané podľa osobitného predpisu a licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe.

Žalobkyňa bola považovaná za SZČO do 31. 12. 2010, pretože na základe rozhodnutia Nitrianskeho samosprávneho kraja č. NI:CS 20/2009 zo dňa 19. 01. 2010 bolo zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. V čase, keď bolo žalobkyni zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti bola žalobkyňa aj držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárom. Táto licencia označovaná ako L1A sa považuje za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu a zakladá držiteľovi tejto licencie status SZČO na účely sociálneho poistenia.

Vychádzajúc zo zákona č. 578/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov je držiteľ licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe oprávnený priamo vykonávať zdravotnícke povolanie a poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení a dosahovať príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti.

Podľa názoru žalovaného, pre posúdenie právneho postavenia fyzickej osoby ako SZČO na účely sociálneho poistenia s účinnosťou do 31. 12. 2010, nie je právne významné, či dotknutá osoba skutočne samostatnú zárobkovú činnosť vykonáva, ale je významná tá skutočnosť, že dotknutá fyzická osoba disponuje s oprávnením, ktoré zakladá status SZČO.

Žalovaná poukázala vo svojom vyjadrení na to, že žalobkyňa keď požiadala o zrušenie licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, nepožiadala o zrušenie predmetnej licencie.

Rozhodnutím Nitrianskeho samosprávneho kraja č. NI:CS 20/2009 zo dňa 16. 01. 2009 bolo na žiadosť žalobkyne dňom 31. 01. 2009 zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia. V čase, keď bolo žalobkyni zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia zo dňa 16. 01. 2009 bola naďalej držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, vzhľadom k tomu bola žalobkyňa považovaná na SZČO v zmysle § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení účinnom do 31. 12. 2010. Na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe označovanej ako L1A tento typ licencie sa považuje za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu a zakladá držiteľovi tejto licencie status SZČO pre účely sociálneho poistenia.

S účinnosťou od 01. 01. 2011 do 30. 06. 2014 sú pre nadobudnutie postavenia SZČO rozhodujúce dve podmienky, a to podmienka veku - dosiahnutie 18 rokov veku a registrácia podľa osobitného predpisu v súvislosti so zárobkovou činnosťou. Žalobkyňa splnila aj v tomto období obe podmienky pre nadobudnutie právneho postavenia SZČO podľa názoru žalovanej.

Samotné nadobudnutie právneho postavenia SZČO nezakladá povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie. Vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO závisí od výšky príjmu z podnikania podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov,

ktorý táto osoba dosiahla za predchádzajúci kal. rok. V prípade ak SZČO nedosiahne príjem, relevantný na vznik povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia, zaniká jej povinné poistenie. Vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia sa posudzuje vždy k 01. júla kal. roka a vychádza z príjmu z podnikania v predchádzajúcom kal. roku.

Podľa údajov, ktoré sociálnej poisťovni poskytlo Daňové riaditeľstvo SR vyplýva, že príjmy žalobkyne z podnikania za rok 2008 (v sume 1.966.267,- Sk) boli vyššie ako zákonom stanovená suma 106.826,80 Sk, a preto bola v období od 01. 07. 2009 do 30. 06. 2010 povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou povinnou. Rovnako tiež príjmy žalobkyne z podnikania za rok 2009 (v sume 49.554,35 eur) presiahli zákonom stanovenú sumu 3.834,96 eur, a preto žalobkyňa ako SZČO, trvalo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie aj naďalej, a to v období od 01. 07. 2010 do 30. 06. 2011.

Na základe príjmu z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý žalobkyňa dosiahla za r. 2007 (1.810.793,-Sk) vzniklo žalobkyne povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie SZČO od 01. 07. 2008 do 30. 06. 2009. Vzhľadom na príjmy, ktoré žalobkyňa dosiahla za r. 2008 (2.488.241,-Sk) vzniklo žalobkyne povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie aj od 01. 06. 2009 do 30. 06. 2010 a následne aj na základe príjmu z podnikania za r. 2009 - 15.485,- Sk, vzniklo žalobkyne povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie aj od 01. 07. 2010. Pri posudzovaní vzniku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO žalovaná vychádza výlučne z príjmu, ktorý fyzická osoba dosiahla v rozhodujúcom období podľa § 6 ods. 1 zákona č. 495/2003 Z.z.

V rámci odvolacieho konania bolo preukázané, že žalobkyňa bola držiteľkou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, t.j. licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe L1A aj po 31. 01. 2009, kedy bolo žalobkyne zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, a preto nezaniklo jej povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňom 31. 01. 2009.

Žalobkyňa stratila právne postavenie SZČO až dňom 31. 12. 2010, vzhľadom na skutočnosť, že od 01. 01. 2011 bol novelizovaný zákon č. 461/2003 Z.z. zákonom č. 543/2010, ktorým sa zmenila právny definícia SZČO.

Žalovaná ďalej poukázala na tú skutočnosť, že nadobudnutie právneho postavenia zamestnanca nemá za následok zánik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia SZČO.

Žalobkyňa síce dňa 31. 01. 2009 predložila žalovanej - pobočke Nové Zámky registračný list fyzickej osoby odhlášku s dátumom zániku povinného poistenia dňa 31. 01. 2009, avšak neuviedla všetky skutočnosti relevantné pre posúdenie či jej poistenie v tento deň skutočne zaniklo.

Skutočnosť, že žalobkyňa je držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, žalovaná zistila až z údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou, ktorá je povinná oznámiť žalovanej vydané, resp. zrušenie povolenia. Následne po preskúmaní skutkového stavu pobočka žalovanej v Nových Zámkoch podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1. zákona o sociálnom poistení, rozhodla o nezániku sociálneho poistenia žalobkyne k 31. 01. 2009 a následne rozhodla, kedy žalobkyne ako SZČO zaniklo povinné nemocenské poistenie dňom 31. 12. 2010.

IV.

14. Krajský súd ako správny súd vecne a miestne príslušný podľa § 23 ods. 2 SSP a § 190 SSP, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutia žalovaného ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov žaloby s nariadením pojednávania a dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správnych orgánov (žalovaného a I. stupňového) vo vzťahu k žalobkyne nie sú v súlade so zákonom, a preto rozhodnutie zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP, pretože vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia a písm. d/, pretože je nepreskúmateľné a nedostatok dôvodov. Súčasne zrušil na návrh žalobcu podľa ods. 3 písm. a/ citovaného ustanovenie aj rozhodnutie orgánu správy nižšieho stupňa, ktoré mu predchádzalo.

V.

15. Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp.zn. 23Sa/88/2017-96 zo dňa 26. 01. 2018 podala kasačnú sťažnosť žalovaná dňa 27. 04. 2018, ktorá žiadala rozsudok krajského súdu zrušiť a vrátiť na nové konanie. Nesúhlasila s vysloveným právnym názorom súdu. Naďalej zastávala názor, že žalobkyne nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňom 31. 01. 2009 ale zaniklo 31. 12. 2010. Poukázala na ustanovenie § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, v znení účinnom do 31. 12. 2010, podľa ktorého sa SZČO považuje fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie

činnosti podľa osobitného predpisu, okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu. Pre posúdenie právneho postavenia fyzickej osoby ako SZČO na účely sociálneho poistenia s účinnosťou do 31. 12. 2010 nie je právne významné, či dotknutá osoba SZČO skutočne vykonáva, právne významná je len tá skutočnosť, že dotknutá fyzická osoba disponuje oprávnením, ktoré jej zakladá status SZČO. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 1Sžso 16/2016.

Žalovaná ďalej v kasačnej sťažnosti uviedla, že podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona o sociálnom poistení, z dikcie ktorého vyplýva, že k zániku povinného poistenia dochádza len v tom prípade ak SZČO má zrušené všetky oprávnenia, na základe ktorých môže dosahovať príjmy z podnikania alebo z inej zárobkovej činnosti. Uviedla, že zákon o sociálnom poistení upravuje okrem iného aj iný spôsob zániku povinného poistenia, a to taký, keď SZČO je naďalej držiteľom oprávnenia podľa osobitného predpisu, avšak toto oprávnenie potrebuje len pre výkon činnosti v právnom vzťahu zakladajúcom právo na príjem zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. a/ až h/ zákona č. 595/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov. Skonštatovala, že uvedené nie je možné aplikovať v prípade žalobcu, pretože v zmysle zákona č. 578/2004 Z.z. licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (licenciu L1A), teda oprávnenie na výkon činnosti podľa osobitného predpisu, na základe ktorého sa žalobca považoval za SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, účinnom do 31. 10. 2010 aj v období po 31. 03. 2008 nepotreboval pre výkon činnosti v pracovnom pomere. Žalovaná ďalej poukázala, že vznik, resp. zánik, povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia nezávisí od podania Registračného listu FO - ten má len deklaratórne účinky, s čím sa stotožnil aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 1Sžso 16/2016 zo dňa 27. 06. 2017 a je toho názoru, že povinné poistenie žalobcu nezaniklo podaním Registračného listu- Odhlášky.

16. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žiadala kasačnú sťažnosť zamietnuť. Poukazovala opätovne na skutočnosti, ktoré boli uvedené už v žalobe, okrem iného aj na to, že predložila žalovanej vyhlásenie, že od 01. 02. 2009 nevykonáva činnosť ako SZČO. Stotožnila sa s právnym názorom správneho súdu, že nemohla mať súčasne postavenie SZČO a zamestnanca. Ďalej poukazovala na to, že žalovaná vydala viac ako 7 rokov po zániku povinného poistenia.

17. Najvyšší správny súd SR rozsudkom 9Sžsk 105/2018-186 zo dňa 30. 03. 2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre č. 23Sa/88/2017-96 zo dňa 29. 01. 2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

18. Predmetom preskúmvacieho konania je rozhodnutie žalovanej - Sociálnej poisťovne ústredie č. 37422-2/2017-BA zo dňa 18. 05. 2017, ktorým žalovaná podľa § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Nové Zámky č. 37311-1/2016-NZ zo dňa 19. 10. 2016, ktorým prvostupňový správny orgán rozhodol tak, že žalobkyni ako SZČO nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. 01. 2009 ale zaniklo 31. 12. 2010.

19. Kasačný súd vychádzajúc zo skutkových zistení zo spisu správneho súdu, ktorý tvoril aj administratívny spis žalovanej, zistil, že medzi účastníkmi ostalo predovšetkým za sporné, či žalobkyni ako SZČO zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. 12. 2010, a túto spornú otázku považoval kasačný súd za zásadnú a predovšetkým na ňu zameral svoju pozornosť.

20. Otázkou postavenia lekára ako SZČO v zmysle § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení z dôvodu, že bol držiteľom licencie L1A sa zaoberal a dal na ňu odpoveď Najvyšší súd SR v rozsudku sp.zn. 1Vs 3/2019 zo dňa 20. 11. 2020 vo vzťahu k otázke, či licencia L1A vydaná lekárovi na výkon samostatnej zdravotníckej praxe podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. možno považovať za oprávnenie na výkon činnosti predpokladané v § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, účinnom do 31. 12. 2010 sa Najvyšší súd SR ustálil, že „ pod pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti v zmysle § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. 12. 2010 je potrebné rozumieť povolenie, súhlas s vykonávaním určitej činnosti, ktoré vydáva Slovenská lekárska komora po tom, čo zistí, že lekár spĺňa odborné a iné zákonom ustanovené predpoklady na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe. Po splnení zákonných podmienok je iba na vôli držiteľa akým spôsobom a kde bude výkon činnosti realizovať, pričom zo strany verejnej moci u držiteľa licencie L1A žiadny ďalší úkon nie je potrebný. V prípade držiteľom licencie L1A je naplnená formálna aj materiálna stránka oprávnenia na výkon činnosti, pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od vôle držiteľa licencie, ktorá by mu bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnícku starostlivosť v zdravotníckom zariadení, prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste (napr. v byte chorého, v inom prirodzenom sociálnom prostredí osoby, ktorá vyžaduje poskytovanie zdravotnej starostlivosti). V prípade poskytovania zdravotnej starostlivosti na základe licencie L1A ide o tzv. „návštevnú službu“. Samotná skutočnosť, že prevádzkovateľ zdravotníckeho zariadenia, s ktorým lekár držiteľ licencie L1A uzatvára zmluvu, je povinný spĺňať podmienky ustanovené zákonom, medzi ktoré patrí aj vydanie

povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia s oprávnením na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe lekára - držiteľa licencie L1A, nijako nesúvisí. Skutočnosť, že držiteľ licencie L1A uvedenú licenciu nevyužíva, neznamena reálnu nemožnosť jej využívania. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, musela by existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. nekonaní držiteľa oprávnenia.

Na povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia sa viaže výlučne na osobu prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia. Zánikom povolenia neprestane lekár, ktorý je držiteľom licencie L1A spĺňať podmienky pre vydanie tohto druhu licencie. Splnenie predpokladov pre vydanie licencie L1A lekárom, nie je naviazané na vydanie povolenia prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia. Skutočnosť, že lekár - držiteľ licencie L1A, uzatvára zmluvy s prevádzkovateľom zariadenia, ktorý má vydané povolenie, nemožno chápať ako podmienku oprávnenia na výkon zdravotníckej praxe. Podmienky na výkon samostatnej zdravotníckej praxe musí lekár splniť na to, aby mu licencia L1A bola vydaná. Zmluvu s prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia uzatvára následne po tom, čo spĺňa podmienky na výkon zdravotníckej praxe, teda po vydaní licencie L1A.

Veľký senát v konaní vedenom pod sp.zn. 1Vs 3/2019 dospel k záveru, že je potrebné sa odchyliť od záveru veľkého senátu vo veci sp.zn. 1S 1/2019 tak, že licenciu L1A ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c/ zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotníckej starostlivosti, treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení zákona č. 310/2006 Z.z., na základe ktorého je lekár držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovú činnú osobu na účely zákona o sociálnom poistení“.

21. Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 1Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020 k otázke zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia z titulu oprávnenia na vykonávanie činností v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení platnom do 31. 12. 2010, citujúc § 14 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 a 3, § 227 ods. 2, písm. a), § 228 ods. 1,2,3 a 7. § 233 ods. 6 zákona o sociálnom poistení. konštatoval: .....“Status samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej aj „SZČO“) na základe licencie L1A nie je bez ďalšieho dôvodom vzniku, resp. trvania povinného poistenia SZČO, je však predpokladom vzniku alebo trvania takeého poistenia.

V tejto súvislosti považuje Veľký senát za potrebné zdôrazniť, že ten istý lekár môže byť povinne poistený ako SZČO podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. Z., či už na základe licencie L1A alebo/aj ako fyzická osoba - držiteľ licencie L1B na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia: súčasne môže byť povinne poistený aj ako zamestnanec, prípadne aj ako iná SZČO uvedená v § 5 písm. a), b), až f) zákona č. 461/2003 Z. z.

Osobitný spôsob vznikli, resp. zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia (ďalej aj „povinné poistenie“) samostatne zárobkovo činnnej osoby upravuje ustanovenie § 21 ods. 2 až 4 zákon č. 461/2003 Z. z.

Trvanie a zánik poisteného lekára, ktorý je držiteľom licencie L1A, odo dňa vzniku pracovného pomeru. r ktorom na výkon činnosti je povinný mať oprávnenie podľa osobitného predpisu (licenciu L1B), osobitne upravuje ustanovenie § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z.

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z., účinnom od 01. 01. 2008 do 31. 12. 2008, povinné nemocenské poistenie apovi}iné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).

Držiteľovi licencie L1A v zmysle citovaného ustanovenia povinné poistenie môže zaniknúť z troch dôvodov. Prvým dôvodom je príjem v rozhodnom období nižší ako predpokladá ustanovenie § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Druhým dôvodom je zánik licencie L1A, kedy povinné poistenie zanikne dňom zániku tejto licencie. Na zánik povinného poistenia držiteľa licencie L1A z tretieho dôvodu, teda z dôvodil vzniku pracovného pomeru sa vzťahuje ustanovenie § 21 ods. 4 písm. b), časť vety za spojovníkom „a“. To znamená, že z dôvodu vzniku pracovného pomeru u poskytovateľa zdravotníckeho zariadenia, v ktorom lekár musí mať licenciu L1B, môže povinné poistenie lekára ako SZČO z titulu držby licencie L1A

zaniknúť iba vtedy, ak držiteľ licencie L1A splní svoju povinnosť podľa § 227 ods. 2 písm. a) a § 228 ods. 3 a 7 v spojení s § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. a pobočke Sociálnej poisťovne predloží vyhlásenie, že odo dňa vzniku pracovného pomeru nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c), teda že od uvedeného dňa nevykonáva činnosť na základe licencie L1A (t. j. samostatnú zdravotnícku prax).

Keďže zákon č. 461/2003 Z. z. výslovne vyžaduje podanie „vyhlásenia“ podľa § 21 ods. 4 písm. b), za splnenie tejto povinnosti nemožno považovať podanie Registračného listu - odhlášky, z obsahu ktorého náležitosti vyhlásenia nevyplývajú.

Na účely § 21 ods. 4 v spojení s § 228 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. Sociálna poisťovňa vydala a na svojej webovej stránke zverejnila tlačivo „Vyhlásenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, že od vzniku pracovného pomeru nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby, na ktorú má oprávnenie podľa osobitného predpisu“. Z obsahu tohto tlačiva vyplýva, že sa týka samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zákona, ktorú vyhlasuje, že od vzniku pracovného pomeru, t.j. „od....“ túto činnosť nevykonáva a že toto vyhlásenie podáva ako súčasť Registračného listu FO - odhlášky z povinného nemocenského poistenia a z povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby z dôvodu zániku týchto poistení.

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie držiteľa licencie LIA teda môže zaniknúť tromi spôsobmi:

- podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. dňom 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (ďalej len „príjem z podnikania“) nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 tohto zákona, alebo
- podľa § 21 ods. 4, časti vety pred písmenom „a“ zákona č. 461/2003 Z. z. v znení platnom od 01. 08. 2006 do 31. 12. 2010 vždy dňom zániku licencie, alebo
- odo dňa vzniku pracovného pomeru s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, v ktorom na výkon činnosti je povinný mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak (v súlade s § 227 ods. 2 písm. a) a § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 21 ods. 4, časti vety za písmenom „a“ tohto zákona) taký lekár predložil pobočke Sociálnej poisťovne vyhlásenie, že od vzniku pracovného pomeru nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 45 písm. c) tohto zákona.“

Vo vzťahu k skúmaniu pôvodu príjmov poistencov - lekárov, najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí uviedol, že takúto povinnosť žalovanej nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení. Žalovaná v rámci zisťovania podkladov pre rozhodnutie o vzniku alebo zániku povinného poistenia vychádza z oznámenia Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky podľa § 233 ods. 6 písm. a) zákona o sociálnom poistení, resp. z výpisu daňového priznania podľa § 228 ods. 1 a 2 tohto zákona. Z uvedeného vyplýva, že zákonodarca nezveril takúto právomoc Sociálnej poisťovne, a preto nemôže prešetrovať príjmy poistencov a pri svojej činnosti vychádza výlučne z podkladov, ktoré zabezpečuje Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky. Zároveň kasačný súd v zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu dodáva, že

„Sociálna poisťovňa nie je povinná skúmať, aká časť z týchto príjmov je čisto z činnosti na základe licencie L1A, ktorá okolnosť je pre posúdenie vzniku alebo zániku poistenia podľa § 21 ods. 1 právne irelevantná. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že aj v prípade, ak príjmy z podnikania vykonávaného podľa osobitných predpisov sú nižšie, ale v súčte s inými príjmami zo samostatnej zárobkovej činnosti, napr. zo živnosti sú v súčte vyššie ako predpokladá ustanovenie § 21 ods. 1 zákona č. 461 /2003 Z. z., poistenie vznikne, resp. trvá naďalej“.

Záverom je potrebné uviesť, že ak „lekár v daňovom priznaní priznal príjmy, považované za príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou, ide vždy o príjem SZČO a nie je právne významné, či tento príjem fyzická osoba dosiahla z titulu jej statusu podľa § 5 písm. c) alebo aj podľa § 5 písm. a), príp. písm. b) alebo d) zákona o sociálnom poistení v znení platnom do 31. 12. 2010.

22. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení č. k. IV. ÚS 610/2021-22 zo dňa 30. 11. 2021, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť proti uvedenému rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1

Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020, konštatoval: ..... „ Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok nie je možné považovať za zjavne neodôvodnený ani za arbitrárny, teda taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch nemajúcich oporu v zákone, resp. popierajúcich podstatu, zmysel a účel v predmetnom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu zo strany všeobecného súdu je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z ústavnoprávneho hľadiska preto nie je dôvod na spochybnenie záverov napadnutého rozsudku, pretože sú dostatočne zdôvodnené, aj keď s takým zdôvodnením sťažovateľ nesúhlasí a využíva dostupnú inštančnú možnosť tieto závery vo svoj prospech „prebití“, nie však na podklade využiteľnom pre ústavnú sťažnosť. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je teda ústavne udržateľný.

Ústavný súd opätovne pripomína, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon zveril najvyššiemu súdu (bod 22 odôvodnenia tohto rozhodnutia), a preto ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno v takomto postupe vidieť porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže zaujatie stanovísk k výkladu zákonov a iných než ústavných predpisov je vo výlučnej kompetencii najvyššieho súdu (m. m. 11: ÚS 426/2018).

Tu je potrebné osobitne zdôrazniť, že zjednocovanie rozhodovania senátov najvyššieho súdu je (aj) vecou veľkého senátu príslušného kolégia tohto súdu. Po takom vyriešení určitej právnej otázky je určite z hľadiska právnej istoty nežiaduce, ak sa judikatúrny stav opätovne zmení bez zmeny pre rozhodovanie podstatného právneho predpisu. Zároveň však platí, že pokiaľ zákonodarca s postupom zmeny právneho názoru veľkého senátu o tej istej otázke následným rozhodnutím veľkého senátu v inom zložení výslovne počíta, ide o „poistku omylu“ a vyšší stupeň zjednocovacieho procesu na účel aplikačnej optimalizácie (k tomu pozri body 17, 19, 21 a 23 tohto odôvodnenia). Novo rozhodujúci sudcovia najvyššieho súdu nemôžu v predmetnej situácii svoj odlišný právny názor ignorovať, a naopak, postupujú ex officio, pričom taký ich zákonne súladný postup nemôže byť z hľadiska práva na súdnu ochranu neúspešnej strany r konaní v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy úspešne napadnutý ako ústavne nekonformný.

Sťažovateľom avizované (ako možné) neustále preklápanie riešenia dotknutej právnej otázky postupne sa líšiacimi rozhodnutiami veľkého senátu kolégia v inom zložení je eliminované mechanizmom prijímania stanoviska podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o sudoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd teda v okolnostiach tejto veci dospel k záveru, že argumentácii sťažovateľa chýba ústavnoprávny rozmer, keď vo svojej ústavnej sťažnosti v zásade len polemizuje s právnymi závermi najvyššieho súdu a stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov. Sťažovateľom uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia najvyššieho súdu, ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

Uvedené je dostačujúce na to, aby ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo."

Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je pre súdy záväzne.

23. Kasačný súd z uvedeného rozhodnutia ako aj zo skutkových zistení, ktoré v danej veci, že žalobca aj po zrušení povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia rozhodnutím Nitrianskeho samosprávneho kraja č. NI: CS 20/2009 zo dňa 16. 01. 2009 v odbore všeobecné lekárstvo ku dňu 31. 01. 2009 a naďalej bola držiteľkou licencie L1A/NR/0565/05 zo dňa 10. 10. 2005 vydanou Slovenskou lekárskou komorou na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárska a za predchádzajúce obdobie vykázala príjem podľa údajov Finančného riaditeľstva. Žalovaná v oboch stupňoch rozhodla v súlade so zákonom, keď rozhodla tak, že žalobkyni ako SZČO nezaniklo povinné nemocenské poistenie

a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. 01. 2009 ale zaniklo 31. 12. 2010. Kasačný súd mal vzhľadom na závery veľkého senátu Najvyššieho súdu SR v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR, že žalobkyňa ako držiteľka licencie L1 mal postavenie SZČO v zmysle § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení. V prípade žalobkyne ako držiteľky licencie L1A je naplnená formálna aj materiálna stránka oprávnenia na výkon činnosti, pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od jej vôle ako držiteľa tejto licencie, ktorá by jej bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax. Skutočnosť, že žalobkyňa ako držiteľ tejto licencie L1A ju nevyužívala, neznamená reálnu nemožnosť jej využívania.

24. Kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené považoval kasačné námietky za dôvodné, a preto rozhodnutie správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 462 ods. 1 a § 440 ods. 1 písm. g/ SSP. V ďalšom bude povinnosťou súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, ustáliť si zásadné otázky v konaní, v ich intenciách posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postup žalovanej, a to v súlade s názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí a vo veci opätovne rozhodnúť.

VII.

25. Predmetom preskúmvacieho konania na krajskom súde bolo rozhodnutie žalovanej č. 37422-2/2017-BA zo dňa 18. 05. 2017, ktorým potvrdila rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, pobočky Nové Zámky č. 37311-1/2016-NZ zo dňa 19. 10. 2016 vo veci nezaníku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, ktoré žalobkyňa ako SZČO nezaniklo dňom 31. 01. 2009, ale zaniklo dňa 31. 12. 2010.

26. Krajský súd opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutia po zrušení rozsudku kasačným súdom na pojednávaní, na ktoré sa účastníci konania nedostavili, dostavil sa iba právny zástupca žalobkyne a po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

27. Z obsahu administratívneho spisu mal súd za preukázané, že žalobca aj po vydaní rozhodnutia Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorým jej bolo zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore všeobecné lekárstvo dňom 31. 01. 2009 bola naďalej držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v odbore všeobecné lekárstvo na základe rozhodnutia Slovenskej lekárskej komory zo dňa 10. 10. 2005 č. L1A/NR/0565/05 a za predchádzajúce rozhodné obdobie vykazovala príjem, nezaniklo jej povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. 01. 2009 ale jej zaniklo 31. 12. 2010, keďže v intenciách vyššie uvedeného názoru veľkého senátu Najvyššieho súdu SR v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR žalobca ako držiteľ licencie L1A mal postavenie SZČO v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z., pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od jeho vôle ako držiteľa tejto licencie, ktorá by mu bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prac, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. musela by existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. v nekonaní držiteľa oprávnenia.

28. Záverom správny súd konštatuje, že podmienky vzniku a zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia sú presne stanovené v zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý nepozná ustanovenie upravujúce zmiernenie tvrdosti zákona alebo uplatňovanie výnimiek u jednotlivých poistencov. Z toho dôvodu námietka žalobkyne, že postup žalovanej v danej veci bol nespravodlivý a je právne irelevantná. Vzhľadom na vyššie uvedené ako aj prijatý názor Najvyššieho správneho súdu SR v rozsudku 7Sžsk 122/2018 zo dňa 27. 04. 2022, ktorým je správny súd viazaný, správny súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej ako i postup, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, je v súlade so zákonom, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

29. O trovách konania súd rozhodol tak úspešnej žalovanej súd nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu správneho súdu nie je prípustný opravný prostriedok, ak tento zákon neustanovuje inak (ust. § 133 ods. 2 SSP).

Proti každému právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu je prípustná kasačná sťažnosť, ak zákon neustanovuje inak (ust. § 439 ods. 1, 2, 3 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v ust. § 440 ods.1, 2 SSP.

Kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu subjektu oprávnenému na jej podanie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je 30 dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu v prípadoch uvedených v § 145 ods. 2 SSP. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Kasačná sťažnosť sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh), pričom sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom (§ 449 ods. 1). Tieto povinnosti neplatia, ak ide o konania o správnej žalobe v sociálnych veciach (§ 6 ods. 2 písm. c).